

Slomškovo trg 15
2000 Maribor, Slovenija

Maribor, junij 2020

Razširjeni povzetek poročila o izvedbi notranje programske evalvacije

Skladno z dokumentom Procesi notranjega upravljanja in spremljanja kakovosti študijskih programov na Univerzi v Mariboru, se z razširjenim povzetkom poročila o izvedbi notranje programske evalvacije, vključno z odločitvijo Senata Univerze v Mariboru, seznaniti notranje in zunanje deležnike.

Evalvacijska komisija (v nadaljevanju: Komisija), ki so jo sestavljali: 1) visokošolski učitelj z ustreznimi izvolitvami s področij evalviranih študijskih programov, ki ni zaposlen na Univerzi v Mariboru in ni v drugem pogodbenem razmerju s fakulteto, katere študijski programi so predmet evalvacije, 2) visokošolski učitelj zaposlen na Univerzi v Mariboru, ki ni v delovnem ali drugem pogodbenem odnosu s fakulteto, katere študijski programi so predmet evalvacije in 3) študent, ki ni študent fakultete, katere študijski programi so predmet evalvacije, je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila Poročilo o izvedbi notranje programske evalvacije naslednjih študijskih programov Filozofske fakultete Univerze v Mariboru:

- 1. Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Pedagogika,**
- 2. Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Pedagogika,**
- 3. Enopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Pedagogika,**
- 4. Študijski program 3. stopnje Pedagogika.**

Obisk Komisije je vključeval pogovore članov Komisije s pedagoškim in nepedagoškim osebjem, vodstvom članice univerze, predstavniki študentov, diplomantov ter zunanjih deležnikov. Članica univerze je Komisiji med njenim obiskom omogočila vpogled v vso dokumentacijo, ki jo je ta potrebovala za izvedbo notranje evalvacije. V času obiska Komisije so bili na razpolago vodje evalviranih študijskih programov ter zaposleni, ki so vključeni v procese v povezavi z evalviranimi študijskimi programi. Obisk je bil izveden dne 19. 11. in 20. 11. 2019. Ob koncu evalvacijskega obiska so bili preliminarni zaključki Komisije javno predstavljeni zainteresiranim posameznikom na fakulteti. Filozofska fakulteta na pripravljeno Poročilo o izvedbi notranje programske evalvacije ni imela pripomb, s čimer je poročilo postalo končno dne 29. 1. 2020.

Komisija je v svojem poročilu izpostavila, da je v Sloveniji Univerza v Mariboru ena izmed treh ustanov, ki izvajajo študij pedagogike, pri čemer za oblikovanje študijskega programa in učnih načrtov skrbijo najuglednejši slovenski strokovnjaki, zaposleni na Univerzi v Mariboru. Dalje je Komisija navedla, da na Univerzi v Mariboru organizirajo letne nacionalne posvete in znanstvene sestanke ter tudi v okviru nacionalnih društev vodijo aktualne razprave o liku pedagoga in njegovih kompetencah in vlogah. Z deležniki so povezani v okviru društev in rednih letnih študijskih aktivnosti (denimo praktično usposabljanje študentov, alumni), programov vseživljenjskega izobraževanja in usposabljanja zaposlenih. Profesija pedagoga se sooča z zahtevami diverzifikacije, na kar so se na Univerzi v Mariboru odzvali z organizacijo razprave za oblikovanje vizije lika pedagoga. Zaposleni z oddelka za pedagogiko so aktivno vpeti v razvojne projekte univerze na področju razvoja univerzitetnega študija in pristopov pri poučevanju in učenju.

Komisija je ugotovila, da v okviru notranje evalvacije študijskih programov Pedagogika niso bile ugotovljene večje nepravilnosti oz. neskladnosti.

Komisija je v poročilu poudarila, da predavatelji sproti posodablajo učne načrte, pri tem pa se usklajujejo na oddelku Pedagogike. Izpostavila je dobro komunikacijo med pedagoškim kadrom na oddelku Pedagogike in možnost sodelovanja asistentov pri posodobitvi učnih načrtov. Samoevalvacijska poročila študijskih programov vključujejo ukrepe, ki potrebujejo časovno distanco za presojo njihove realizacije in vpliva na dvig kakovosti študijskih programov ter vse zahtevane točke oz. podatke za presojo kakovosti študijskih programov. O izledkih samoevalvacijskih poročil študijskih programov so zaposleni obveščeni na vseh organih, akademskem zboru in oddelku Pedagogika. Kot priložnosti za izboljšanje je Komisija navedla primerjavo in analizo obstoječih splošnih in predmetno-specifičnih kompetenc v okviru celovite prenove učnih načrtov na Univerzi v Mariboru, vpliv na izboljšanje strukture samoevalvacijskih poročil študijskih programov ter dinamike priprave samoevalvacijskih poročil študijskih programov – posredovanje konkretnih predlogov na Univerzo v Mariboru. Večina statističnih podatkov v samoevalvacijskih poročilih študijskih programov zahteva temeljitejšo diskusijo, ne zgolj navajanja številčnih vrednosti, izboljšati je treba načine oz. metode za spremljanje zaposljivosti diplomantov Pedagogike in konkretizirati posredovane predloge v samoevalvacijskih poročilih študijskih programov glede na obseg in časovni vidik izvedbe. Pri določenih točkah samoevalvacijskih poročil študijskih programov so poročila za študijski program Pedagogika na 1. in 2. stopnji preveč podobna, zato je potrebno poskusiti vključiti več specifičnih ugotovitev za posamezni študijski program (čeprav so študijski programi Pedagogika obravnavani kot organska celota). Prav tako bi veljalo bolj seznaniti študente o ugotovitvah in predvidenih ukrepih samoevalvacijskih poročil študijskih programov Pedagogika ter zunanje sodelavce in asistente o ugotovitvah in predvidenih ukrepih samoevalvacijskih poročil študijskih programov Pedagogika.

Nadalje je Komisija izpostavila izdatno neformalno izmenjavo informacij o študijskem programu Pedagogika, formalne sestanke na oddelku Pedagogika tudi z zunanjimi izvajalci in asistenti in vključevanje določenih informacij zunanjih deležnikov pri pripravi samoevalvacijskih poročil študijskih programov, npr. delodajalci ali diplomanti. Hkrati je Komisija kot priložnost za izboljšanje izpostavila obravnavo celotnih samoevalvacijskih poročil študijskih programov na Študentskem svetu Filozofske fakultete, predstavitev ugotovitev in predlaganih ukrepov za zunanje deležnike, pa tudi, da je bolj obsežne in vsebinsko pomembne ukrepe iz samoevalvacijskih poročil študijskih programov Pedagogika potrebno zavesti tudi v akcijski načrt Filozofske fakultete.

Kot prednost je Komisija navedla visoko stopnjo aktivnosti na področju strokovnih in znanstvenih vprašanj v šolskem in širšem izobraževalnem in pedagoškem polju v Sloveniji, aktivno vlogo pri posodabljanju univerzitetnega poučevanja in študija v projektih slovenskih univerz, pa tudi sodelovanje v evropskih projektih in prenašanje izsledkov slovenske znanosti v Evropo ter sooblikovanje mednarodnih raziskav in razvoja znanosti. Zaradi raznolikosti strokovnih področij in del, ki jih opravlja pedagog, je nabor organizacij za praktično usposabljanje zelo širok. Študentom je omogočeno kontaktiranje in dogovor za opravljanje praktičnega usposabljanja v dovolj širokem spektru organizacij. Po drugi strani je med priložnostmi za izboljšanje glede na stanje na trgu dela potrebno opraviti analizo in primerjavo s profili, ki zasedajo primerljiva ali ista delovna mesta kot pedagog, ter na podlagi anticipacije kompetenc 21. stoletja, ugotoviti morebitne razkorake in vrzeli študijskega programa prve in druge stopnje. Posebna skrb naj bo namenjena diferenciaciji med enopredmetnim in dvopredmetnim študijem. Potrebno je oblikovati vizijo študija in krepiti lik pedagoga ter ga promovirati za zagotavljanje kompetenc in vlog, ki jih družba sedanjosti in prihodnosti potrebuje tako v javnem sektorju kot v gospodarstvu. V procese spremljanja zaposljivosti diplomantov in zadovoljstva s študijem in kompetencami diplomantov in zaposlovalcev, je potrebno vključiti alumni klub in partnerske ustanove, ki izvajajo praktično usposabljanje. Pri čemer pa 6zbiranje podatkov poteka tudi v okviru aktivnosti promocije in na znanstvenih ter strokovnih posvetih. Interakcija z vsemi deležniki naj bo kontinuirana in obojestranska, za kar pa je na fakulteti potrebno zagotoviti ustrezno kadrovsko podporo. Okrepiti je potrebno ponudbo programov vseživljenjskega izobraževanja in usposabljanja, ki utrjuje vlogo oddelka za Pedagogiko v Sloveniji in s tem neposredno promovira pedagogiko in lik pedagoga. Aktivno vlogo, ki jo opravljajo strokovnjaki oddelka za pedagogiko pri razvoju in posodabljanju univerzitetnega študija, je potrebno promovirati in krepiti vpliv na univerzi in nacionalno (pripadajoča ministrstva).

Na podlagi pregledane dokumentacije in opravljenih razgovorov je Komisija kot prednost navedla aktivno vlogo zaposlenih oddelka za pedagogiko pri razvoju metod univerzitetnega poučevanja ter odprt in prilagodljiv sistem praktičnega usposabljanja, pa tudi sporazume z večjim številom organizacij. Komisija je predlagala transparentno zastavitev kompetenc in raznolikih vlog pedagoga na prvi in drugi stopnji študija. Na osnovi mnenja študentov, je zaznana usmerjenost izvedbe pri nekaterih študijskih predmetih izraziteje v nekatere vloge pedagoškega delavca, denimo poučevanje, medtem ko morda druge vloge pedagoga in pripadajoče kompetence niso vselej dovolj poudarjene, denimo svetovanje, pedagoška podpora, vodenje in upravljanje ter oblikovanje sistemskih pedagoških rešitev in politike. Način, oblika in obseg izvajanja študijskega programa ustrezajo njegovi vsebini, sestavi, vrsti in stopnji, tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri. Bolj bi bilo potrebno poudariti vlogo pedagoga v gospodarstvu in oblikovati sezname kompetenc in učnih izidov za potrebe gospodarstva, potrebna pa je jasna opredelitev do programov socialne pedagogike, specialne pedagogike in andragogike. Anticipacija kompetenc prihodnosti se lahko uspešno izvaja v okviru aktivnosti praktičnega usposabljanja in je zato potrebno v načrtovanje in izvajanje vpeti večje število pedagogov v kontekstu predmetov, ki jih izvajajo. Obštudijske dejavnosti bi bile lahko boljše vpete v študijski proces na področju praktičnega usposabljanja (prostovoljstvo). Študente bi lahko vpeli v karierno svetovanje za študente Univerze v Mariboru, kjer bi lahko že v času študija razvijali svetovalne kompetence.

Komisija je poudarila pomen hitrega, zanesljivega in pravočasnega obveščanja študentov preko več komunikacijskih kanalov, odlično zastavljen tutorski sistem (tutorji profesorji in tutorji študenti), da so v spreminjanje študijskega programa vključeni vsi deležniki in dosledno implementiranje sprememb. Vsem visokošolskim učiteljem in sodelavcem je zagotovljeno spoštovanje njihove avtonomije pri poučevanju in raziskovanju ter pomoč in svetovanje pri razvijanju karierni poti. Obveščenost deležnikov je v skladu s 7. standardom 12. člena Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu. Zavod ima ustrezno razporejene izpitne roke, vnaprej objavljena merila in načini ocenjevanja. Glede na učne načrte ima zavod različne metode ocenjevanja. Študentom je omogočena pritožba na oceno in preglednost pritožbenih postopkov. Komisija kot priložnost za izboljšanje vidi v večjem vključevanju diplomantov v spremembe študijskega programa, urnike na študijskem programu pa je treba usklajevati na način, da bo čim manj prekrivanja.

Komisija je zaznala tudi dobre prakse, in sicer visoko stopnjo aktivnosti na področju strokovnih in znanstvenih vprašanj v šolskem in širšem izobraževalnem in pedagoškem polju v Sloveniji, aktivno vlogo pri posodabljanju univerzitetnega poučevanja in študija v projektih slovenskih univerz, pa tudi sodelovanje v evropskih projektih in prenašanje izsledkov slovenske znanosti v Evropo ter sooblikovanje mednarodnih raziskav in razvoja znanosti.

Na podlagi končnega Poročila o izvedbi notranje programske evalvacije je Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru izdelala akcijski načrt z ustrezno definiranimi aktivnostmi in ukrepi ter roki za izvedbo ukrepov, s katerimi je naslovlila izpostavljene priložnosti za izboljšanje. Akcijski načrt je potrdil Senat Filozofske fakultete na 6. izredni seji, dne 3. 6. 2020.

Poročilo o izvedbi notranje programske evalvacije skupaj z akcijskim načrtom fakultete je bilo potrjeno na 4. redni seji Komisije za ocenjevanje kakovosti Univerze z dne 18. 6. 2020.

Poročilo o izvedbi notranje programske evalvacije skupaj z akcijskim načrtom fakultete je bilo potrjeno na 10. redni seji Senata Univerze v Mariboru z dne 23. 6. 2020.